

СУТНІСТЬ ТА УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА ЛІСОВОЇ ГАЛУЗІ

ESSENCE AND MANAGEMENT OF THE CAPITAL OF THE STATE ENTERPRISE OF FORESTRY SPHERE

У статті визначено теоретичну та практичну сутність, характеристики і складники загального капіталу суб'єкта господарювання. Проведено оцінку власного та залученого капіталу ДАП «Конотопський агролісгосп» Сумської області, а також надано пропозиції щодо оцінки стану клієнтського капіталу. За результатами дослідження розроблено та запропоновано модель управління капіталом на державному підприємстві лісової галузі.

Ключові слова: капітал, власний капітал, залучений капітал, ринкова вартість підприємства, клієнтський капітал, модель управління капіталом підприємства.

В статье определены теоретическая и практическая сущность, характеристики и составляющие общего капитала субъекта хозяйствования. Проведена оценка собственного и привлеченного капитала ГАП «Конотопский агролесхоз» Сумской области, а также представлены предложения по клиентскому и инвестиционному капиталу.

По результатам исследования разработана и предложена модель управления капиталом на государственном предприятии лесной отрасли.

Ключевые слова: капитал, собственный капитал, привлеченный капитал, клиентский капитал, рыночная стоимость предприятия, модель управления капиталом предприятия.

In article the theoretical and practical essence, characteristics and components of the general capital of the subject of managing is defined. The estimation of own and involved capital SJSE «Konotopsky agrarian forestry enterprise» Sumy area, and also offers under the client and investment capital are presented. By results of research the model of management by the capital at the state enterprise of wood branch has been developed and offered.

Key words: the capital, own capital, the involved capital, the client capital, market value of the enterprise, model of management of the enterprise capital.

УДК 368:14

Шалигіна І.В.к.е.н., доцент кафедри фінансів
Сумський національний аграрний
університет**Здоровцов Ю.О.**студент
Сумський національний аграрний
університет

Постановка проблеми. З історичного погляду разом із розвитком суспільства постійно проводилися дослідження щодо поняття капіталу, його сутності та управління ним. Дійсно, капітал приймає участь та при цьому впливає на процеси розподілу і перерозподілу, а також споживання матеріальних благ. Але ж із погляду фінансового менеджменту вважають, що капітал суб'єктів господарювання – це загальна вартість засобів у грошовій, матеріальній і нематеріальній формах, вкладених у формування їхніх активів.

Особливості та сучасний стан економіки України потребують постійного зростання ефективності діяльності суб'єктів господарської діяльності, де саме капітал є одним з основних її визначальних чинників. Від його раціонального формування, використання та ефективного управління саме на державному підприємстві буде залежати не тільки зростання його власного виробництва і отримання прибутку, а й збільшення ВВП та національного доходу всієї країни. Тому дослідження з даної теми є, на нашу думку, актуальними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Поняття «капітал суб'єкта господарювання» розглянуто такими вітчизняними й зарубіжними вченими, як: І.І. Агапова, В.Д. Базилевич, І.Т. Балабанов, Г.Н. Богачова, І.О. Бланк, Є.Ф. Брігхем, Л.І. Катан, Р.С. Квасницька, С.М. Клименко, А.М. Поддєрьогін, В.О. Подольська, Ю.А. Стельмащук, О.О. Суярова, С.В. Юшко та ін. Механізмом оптимізації позикових та власних ресурсів суб'єктів господарювання займалися В.С. Андрі-

єць, Т.М. Поливана, Г.А. Семенов, Г.І. Міокова, О.С. Богма та ін.

Таким чином, проведені дослідження визначили, що існує багато дискусійних питань у цих напрямках.

Постановка завдання. Метою статті є визначення категорії капіталу державного підприємства лісової галузі, його структури та ефективного управління ним.

Виклад основного матеріалу дослідження. Загалом в економічній літературі зазначено, що поняття «капітал» походить від французького та англійського терміна capital, тобто основний або головний. Він є багатством, що використовує суб'єкт господарювання для власної діяльності з метою отримання прибутку та подальшого зростання самого використаного капіталу. Зазвичай до матеріального змісту капіталу включають матеріальне майно, цінні папери та грошові кошти [1, с. 233].

Для того щоб більш детально виявити економічну сутність капіталу, необхідно розглянути його характеристики:

1. Капітал будь-якого суб'єкта господарювання виступає його основним чинником виробництва. З економічного погляду є такі основні чинники виробництва: капітал, земля (інші природні ресурси), трудові ресурси, а також здатність до ведення бізнесу. Вони у своїй взаємодії забезпечують саму господарську діяльність суб'єкта, а саме капіталу тут належить головна роль, тому що він об'єднує всі чинники в єдиний виробничий процес.

2. Капітал характеризує фінансові ресурси суб'єкта господарювання, тобто кошти, що вкладені у них. Тут капітал може бути визначеним уже як виробничий чинник, тобто виступає позиковим капіталом, що має забезпечувати формування доходів вже не тільки в операційній, а й у фінансовій та інвестиційній діяльності.

3. Капітал є основним джерелом формування доходів та прибутку суб'єкта господарювання, тому що забезпечує необхідний їх рівень як у поточному періоді, так і на перспективу. Частина капіталу, що виходить із його складу (вкладається і споживається) зараз, перестає виконувати функції капіталу. Частина, що накопичується, має забезпечити задоволення потреб суб'єктів на перспективу, тому формує рівень їх майбутніх доходів, а головне – це отримання прибутку.

4. Капітал суб'єкта господарювання є основним показником, що свідчить про його ринкову вартість. Тут оцінюється тільки власний капітал, тому що він формує обсяг чистих активів суб'єкту. Також розмір використаного ним капіталу свідчить і про потенціал залучення й позикових джерел, які забезпечують отримання додаткового доходу (прибутку). Таким чином, разом власний, позичений та залучений капітал створює систему оцінки ринкової вартості суб'єкта господарювання.

5. У динаміці капітал суб'єкта господарювання виступає основним показником ефективності його господарської діяльності. Здатність власного капіталу збільшуватися більш високими темпами свідчить про високий рівень формування, ефективності розподілу і використання прибутку, а також підтримувати фінансову рівновагу за рахунок саме внутрішніх джерел. Зменшення ж розміру власного капіталу зазвичай визначає неефективну та збиткову діяльність суб'єкта.

Капітал будь-якого суб'єкта господарювання складається із власного, залученого та позиченого капіталу. Також його можна розглядати й як додаткову сукупність до нього інвестиційного, інтелектуального, клієнтського та інших видів капіталу, що разом формують спроможність суб'єкта господарювання отримувати більші доходи та збільшувати його прибуток. Розглянемо основні аспекти формування даних видів капіталу на державному

підприємстві ДАП «Конотопський агролісгосп» Сумської області.

Джерелом формування власного капіталу державного підприємства є фінансові ресурси, що належать державі та надаються йому з державного бюджету за рахунок перерозподілу коштів інших державних підприємств (внутрішньогалузевого або міжгалузевого) та частково з місцевих бюджетів.

У сучасних умовах державні підприємства, як і підприємства інших форм власності, збільшують власний капітал за рахунок прибутку. Одна його частина спрямовується на розвиток власного виробництва через реінвестування, за рахунок чого підприємство може придбати нове обладнання та устаткування, почати будівництво, реконструювати наявні об'єкти та значно поліпшити МТБ, удосконалити наявні технології виробництва, освоїти нові види продукції та поліпшити їхню якість. Інша частина прибутку може бути розподілена на поповнення зареєстрованого (статутного) капіталу підприємства, щоб збільшити приріст власних оборотних коштів.

Якщо державне підприємство проводить свою господарську діяльність збитково або вона є малорентабельною за певними об'єктивними причинами, держава формує поповнення їхніх статутних капіталів уже за рахунок централізованих фондів (бюджетних або цільових).

Об'єктом нашого дослідження є формування капіталу в ДАП «Конотопський агролісгосп» Сумської області, основними стратегічними завданнями якого є: постійне нарощування площі лісів області, стійкості та продуктивності лісових насаджень; модернізація лісгосподарських процесів; розвиток рекреаційної та туристичної інфраструктури; нарощування обсягів переробки низькотоварної деревини [2].

Розглянемо формування власного капіталу лісгоспу за даними табл. 1.

За даними таблиці видно, що протягом періоду дослідження власний капітал ДАП «Конотопський агролісгосп» відносно балансу має позитивну тенденцію до зростання, а саме на 54,0 тис. грн. (16,4%). Так, у 2015 р. власний капітал ДП становив 329,0 тис. грн., у 2016 р. – 313,0 тис. грн. та в 2017 р. – 383,0 тис. грн.

Рис. 1. Характеристики капіталу суб'єкта господарювання

Власний капітал ДАП складається з таких видів капіталу, як зареєстрований капітал, додатковий капітал та нерозподілений прибуток. Перші два види капіталу є незмінними протягом 2015–2017 рр. і становлять відповідно 18,0 тис. грн. та 161,0 тис. грн. Нерозподілений прибуток лісгоспу зростає на 54,0 тис. грн., зі 150,0 тис. грн. у 2015 р. до 204,0 тис. грн. у 2017 р.

Однак негативним є те, що власний капітал в структурі пасиву займає лише 26,1% у 2017 р. (52,6% у 2015 р.). При цьому негативним є значне зростання поточних зобов'язань лісгоспу.

Додатковий капітал ДАП «Конотопський агролісгосп» є вкладеним (або таким, що підлягає сплаті) засновниками підприємства капітал, що перевищує статутний капітал, та інші внески, що виникають за сплати заборгованості за розрахунками щодо формування статутного капіталу без прийняття рішень про зміну розміру статутного капіталу. Резервний капітал у ДАП «Конотопський агролісгосп» протягом 2015–2017 рр. не формувався.

Щодо структури власного капіталу лісгоспу можна сказати таке. Протягом 2015–2017 рр. вона залишається майже у тій самій пропорції. Найбільша питома вага належить нерозподіленому прибутку – майже 50,0% від структури ВК (45,6% у 2015 р. та 53,3% у 2017 р.). Далі йде додатковий капітал – 48,9% у 2015 р. та 42,0% у 2017 р. Найменша питома вага належить зареєстрованому капіталу – 5,5% у 2015 р. та 4,7% у 2017 р.

Таким чином, у 2017 р. питома вага нерозподіленого прибутку зростає на 7,7% за рахунок зменшення питомої ваги зареєстрованого капіталу на 0,8% та додаткового капіталу на 6,9%.

За даними таблиці, залучений капітал (поточні зобов'язання) агролісгоспу складається лише з кредиторської заборгованості, яка в 2017 р. відносно 2015 р. негативно зростає, на 787,0 тис. грн. (у 3,5 рази). Переважно це відбувалося за рахунок зростання кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги на 300,0 тис. грн. (майже у п'ять разів!) та за виданими авансами на 413,0 тис. грн. (у дев'ять разів!). Їх суми в 2015 р. відповідно становили 83,0 тис. грн. та 50,0 тис. грн., а вже в 2017 р. – 383,0 тис. грн. та 463,0 тис. грн. Це негативно впливає на формування капіталу ДАП «Конотопський агролісгосп», тому що майже 74,0% його капіталу – залучений (запозичений) капітал, а не власний.

Щодо поточної заборгованості, то зростають суми щодо заборгованості з бюджетом – на 38,0 тис. грн. (у 3,5 рази), до 54,0 тис. грн., з оплати праці – на 67,0 тис. грн. (85,0%), до 146,0 тис. грн., та, якому жезначалося, за виданими авансами у дев'ять разів. Позитивним є зменшення щодо заборгованості зі страхування – на 12,0 тис. грн. (26,0%), до 34,0 тис. грн. та за іншими поточними зобов'язаннями – на 19,0 тис. грн. (86,4%), із 22,0 тис. грн. до 3,0 тис. грн. Можна сказати, що останнім видом зобов'язань вони практично розрахувалися.

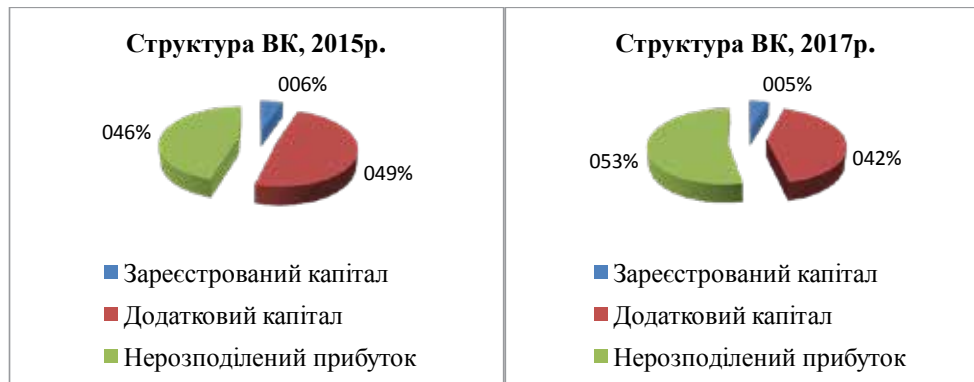

Рис. 2. Структура власного капіталу ДАП «Конотопський агролісгосп», 2015, 2017 рр.

Джерело: власні розрахунки за даними звітності агролісгоспу

Таблиця 1

Склад та структура власного капіталу ДАП «Конотопський агролісгосп», тис. грн.

Вид капіталу	2015 р.		2016 р.		2017 р.		Відхилення 2017/2015 (+/-)
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	
I. Власний капітал	329,0	52,6	313,0	27,7	383,0	26,1	54,0
Зареєстрований капітал	18,0	2,9	18,0	1,6	18,0	1,2	-
Додатковий капітал	161,0	25,8	161,0	14,2	161,0	10,9	-
Нерозподілений прибуток	150,0	23,9	134,0	11,9	204,0	14,0	54,0
Баланс	625,0	100,0	1131,0	100,0	1466,0	100,0	841,0

Джерело: власні розрахунки за даними звітності агролісгоспу

Згідно з рис. 3, у структурі кредиторської заборгованості протягом 2015, 2017 рр. є певні зміни. Так, у 2017 р. значно зростає питома вага кредиторської заборгованості за авансами – на 25,9% (на чверть) та відповідно за товари, роботи та послуги на 7,4%. Усі ж інші види кредиторської заборгованості за їх питомою вагою зменшуються. Якщо в 2015 р. найбільша питома вага належала кредиторській заборгованості за товари, роботи та послуги – 28,0%, а найменша – з бюджетом – 5,4%, то в 2017 р. ситуація змінилася: найбільша питома вага належить кредиторській заборгованості за авансами – 42,8% (майже половина всієї заборгованості лісгоспу), а найменша є у інших зобов'язань – лише 0,3%.

Висновком є те, що ДАП «Конотопський агролісгосп» невчасно розраховується за своїми зобов'язаннями, особливо за наданими йому авансами та вже придбані ним товари, роботи та послуги, та ще й нарощує дані розміри боргів.

Таким чином, капітал ДАП «Конотопський агролісгосп» формується майже на 74,0% за рахунок залученого капіталу, та лише 26% становить власний капітал.

Запозиченого капіталу (довгострокових та короткострокових кредитів) в агролісгоспі не було протягом усього періоду дослідження.

Процес створення та впровадження дієвої системи управління капіталом є досить важливим для кожного суб'єкта господарювання, що дасть змогу ефективно реалізувати основні завдання стратегії його розвитку, а саме поліпшення показників його господарської діяльності та зростання ринкової вартості підприємства. Базові моделі управління капіталом підприємства залежно від мети щодо отримання доходу мають такі види:

– консервативна, що має на меті доходність вище, ніж за банківськими депозитами, зі значно меншими ризиками;

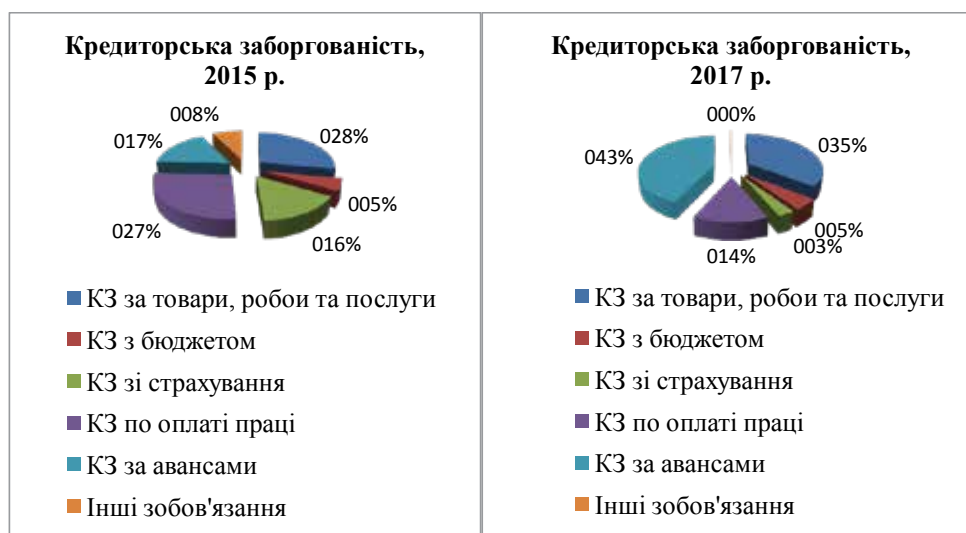

Рис. 3. Структура кредиторської заборгованості ДАП «Конотопський агролісгосп» у 2015, 2017 рр.

Джерело: власні розрахунки за даними звітності агролісгоспу

Таблиця 2

Склад та структура залученого капіталу ДП «Конотопський агролісгосп», тис. грн.

Статті	2015 р.		2016 р.		2017 р.		Відхилення 2017/2015 (+/-)
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	
Поточні зобов'язання	296,0	47,4	818,0	72,3	1083,0	73,9	787,0
Кредиторська заборгованість	83,0	13,3	299,0	26,4	383,0	26,1	300,0
Поточна заборгованість:							
з бюджетом	16,0	2,6	3,0	0,3	54,0	3,7	38,0
зі страхування	46,0	7,4	2,0	0,2	34,0	2,3	-12,0
з оплати праці	79,0	12,6	18,0	1,6	146,0	9,9	67,0
за авансами	50,0	8,0	494,0	43,6	463,0	31,7	413,0
Інші поточні зобов.	22,0	3,5	2,0	0,2	3,0	0,2	-19,0
Баланс	625,0	100,0	1131,0	100,0	1466,0	100,0	841,0

Джерело: власні розрахунки за даними звітності агролісгоспу

– збалансована, що має на меті отримання середньоринкової доходності за найбільш ліквідними активами, але з меншим ризиком;

– індексна, що має на меті інвестиційний дохід із портфеля цінних паперів, сформованого на основі індексу [3].

Для ДАП «Конотопський агролісгосп» можна визначити такі завдання моделі управління його капіталом:

1. Формування необхідного розміру капіталу (власного, залученого та запозиченого), що буде забезпечувати виконання тактичних завдань фінансової стратегії його розвитку.

2. Досягнення максимальної доходності наявного капіталу за мінімального рівня фінансових ризиків для отримання найбільших розмірів загального прибутку.

3. Оптимізація розподілу наявного капіталу (особливо власного капіталу) за видами його діяльності та напрямками використання.

4. Підтримка на належному рівні фінансової рівноваги розвитку агролісгоспу.

5. Проведення фінансового контролю капіталу підприємства державою та його керівними органами.

Виходячи із зазначених завдань, основним можна виділити управління саме власним капіталом підприємства, тобто визначення оптимальної його структури. Дана структура полягає у такому співвідношенні власних і позикових коштів агролісгоспу, що буде забезпечувати максимізацію його ринкової вартості згідно зі стратегією розвитку. У сучасних умовах господарювання доволі часто це визначається не у збільшенні саме власного капіталу, а у збереженні наявного. Варто зазначити, що управління формуванням, використанням та збереженням власного капіталу є основним у системі менеджменту й існує навіть на малих підприємствах, а от питання визначення ринкової вартості, дієвості фінансово-господарської діяльності та формування оптимальної структури капіталу, як правило, виникають лише на середніх та великих підприємствах. Також концепцію управління збереженням власного капіталу доцільно застосовувати на підприємстві, що знаходиться вже у кризовому стані або постійно погіршує показники діяльності [4, с. 259].

На будь-якому підприємстві для реалізації його стратегії діяльності та розвитку безпосередньо мають бути свої клієнти або покупці їх продукції чи послуг (постійні чи змінні). Тому такі відносини можна визначити як клієнтський (ринковий (market, external), споживчий (customer, relational) або брендовий (brand) капітал. Науковці визначають його як цінність, що втілена у відносинах із клієнтами. Даний капітал у сучасних умовах господарювання є, мабуть, одним із головних чинників разом із власним та позиковим капіталом, що спроможні забезпечити стійкий фінансовий стан

підприємства зараз та його розвиток на майбутнє. Таке поняття, як «клієнтський капітал», уперше ввів Г. Саент-Онге в 1993 р., що означає «суму всіх взаємовідносин із клієнтами, визначених глибиною (частка у виручці компанії), шириною (наповненість і частка ринку) та рентабельністю взаємовідносин організації з усіма її клієнтами». Спершу він був віднесений до маркетингових активів підприємств та компаній.

Для того щоб провести оцінку ефективності управління саме клієнтським капіталом, існує певна система критеріальних показників, що допомагають оцінити стан прихильності клієнтів до нашого підприємства, ступінь їх довіри та надійності клієнтської бази. Це частка клієнтів, які повторно звернулися, у загальній кількості клієнтів, індекс довіри клієнтів, індекс надійності клієнтської бази та індекс екстенсивного приросту клієнтської бази. Ці показники свідчать про різні особливості ефективності управління клієнтським капіталом, їх необхідно визначати системно. Якщо під час проведення розрахунків та їх оцінки виявляється збільшення показників, то це може свідчити про зростання ефективності саме управління клієнтським капіталом або інтелектуальним ресурсом. А якщо другий, четвертий та п'ятий індекси будуть нижчим за 1, тоді управління в охарактеризованих аспектах є неефективним [5, с. 528].

Будь-який клієнт (покупець) – це основа функціонування всього підприємства (за винятком підприємств, які існують не тільки за рахунок виготовлення та реалізації власної продукції). Тому структура клієнтів дає більшу інформацію про поточний стан суб'єкта господарювання, ніж прибуток, який він має. Наприклад, пропонуємо клієнтську базу ДАП «Конотопський агролісгосп» під час роботи на національному та зовнішньому ринках умовно поділити на активних та пасивних клієнтів. Фінансовій службі агролісгоспу необхідно провести їх структурну та вартісну оцінку, моніторинг переваг та недоліків у роботі з ними, а також визначити напрями щодо поліпшення наявних взаємовідносин.

Уважаємо, що проведення оцінки клієнтів саме на підприємствах лісового господарства є необхідним у сучасних умовах, тому що відбувається оцінювання реальних покупців продукції підприємства. Також доцільною може бути оцінка й нових потенційних клієнтів, а також оцінка втрачених покупців. При цьому необхідно провести й оцінку всіх причин відмови клієнта від товарів чи послуг, що допоможе з'ясувати, які помилки або недоліки є в діяльності підприємства або в прийнятті певних управлінських рішень. У результаті такого дослідження (проведеної роботи на підприємстві) воно отримає певні резерви щодо зростання власних доходів, а саме збільшення прибутку, який протягом 2015–2017 рр. має негативну тенденцію до зменшення.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, особливості та сучасний стан економіки України потребують постійного зростання ефективності діяльності суб'єктів господарської діяльності, де саме капітал є одним з основних її визначальних чинників. Через проведену оцінку капіталу (власного та позикового) визначено, що в ДАП «Конотопський агролісгосп» у 2017 р. питома вага власного капіталу становить лише 26,0% у загальній структурі його капіталу за 74,0% позикових коштів. У 2015 р. дана структура має значне погіршення, тобто питома вага власного капіталу становила 53,0% (відповідно позикового – 47,0%). Це частково вплинуло й на отримання агролісгоспом меншого розміру чистого прибутку, що свідчить про неефективне управління його капіталом. Тому нами запропоновано модель управління капіталом підприємства, визначено її основні завдання та напрями впровадження, що дасть змогу ефективно реалізувати основні завдання стратегії його розвитку, а саме поліпшення показників його господарської діяльності та зростання ринкової вартості підприємства. Також для реалізації його стратегії діяльності та розвитку у підприємства є свої клієнти – клієнтський капітал. Фінансовій службі агролісгоспу необхідно провести їх структурну та вартісну оцінку, моніторинг переваг та недоліків у роботі з ними, а також визначити напрями поліпшення наявних взаємовідносин. У результаті воно отримає певні резерви щодо зростання власних доходів, а саме збільшення прибутку, який протягом 2015–2017 рр. має негативну тенденцію до зменшення. Отже, під час розроблення власної фінансової політики агролісгоспу необхідно вибрати та застосовувати таку структуру загального капіталу, яка за найнижчої вартості капіталу дасть змогу збільшити його ринкову вартість.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Кучменко В.О. Економічна сутність поняття капіталу підприємства та його структури. Економічний вісник університету. 2017. № 33/1. С. 232–237.
2. Офіційний сайт ДАП «Конотопський агролісгосп». URL: <http://sumyagroforest.wixsite.com/forest>.
3. Корнеєв М.В., Гололобов М.І. Теоретичні засади управління капіталом вітчизняних підприємств. URL: <http://vestnikdnu.com.ua/archive/201264/korneev.html>.
4. Шпак Н.З., Рудницька О.М. Система управління капіталом підприємства. Науковий вісник НЛТУ України. 2010. Вип. 20.10. С. 257–261.
5. Здоровцов Ю.О. Оцінка та управління клієнтським капіталом підприємств лісової галузі. Матеріали Всеукраїнської студентської наукової конференції (13–17 листопада 2017 р.). Суми, 2017. С. 528.

REFERENCES:

1. Kuchmenko V.O. (2017) Ekonomichna sutnist' ponyattya kapitalu pidpryyemstva ta yoho struktury [The economic essence of the notion of enterprise capital and its structure] The economic Bulletin of university. no.33/1, pp.232-237. (in Ukrainian)
2. Ofitsiynyy sayt DAP «Konotops'kyu ahrolishosp» Available at: <http://sumyagroforest.wixsite.com/forest> (in Ukrainian)
3. Korneyev M.V., Hololobov M.I. (2012) Teoretychni zasady upravlinnya kapitalom vitchyznyanykh pidpryyemstv [Theoretical principles of capital management of domestic enterprises]. Available at: <http://vestnikdnu.com.ua/archive/201264/korneev.html> (in Ukrainian)
4. Shpak N.Z., Rudnyts'ka O.M. (2010) Systema upravlinnya kapitalom pidpryyemstva [Enterprise Capital Management System], Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine, no.20.10, pp.257-261 (in Ukrainian)
5. Zdorovtsov Y.O. (2017) Otsinka ta upravlinnya kliyent'skym kapitalom pidpryyemstv lisovoyi haluzi [Assessment and management of the capital stock of forest enterprises]. Materials of the All-Ukrainian Student Scientific Conference. Sumy, p.528. (in Ukrainian)

Shalyhina I.V.Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Finance
Sumy National Agrarian University**Zdorovtsov Y.O.**Student
Sumy National Agrarian University**ESSENCE AND MANAGEMENT OF THE CAPITAL
OF THE STATE ENTERPRISE OF FORESTRY SPHERE**

This article is devoted to the study of the theoretical essence, characteristics of the capital of subjects of managing, and also a control system by it. From the historical point of view, together with society development constantly there were researches concerning the concept of the capital, its essence and management. Really, the capital participates and thus influences distribution and redistribution processes, and also consumption of material benefits. The economic essence of the general capital of the enterprise at the expense of its basic characteristics is defined. So, the capital is: the major production factor, in the interaction with others provides economic activities of the subject and income reception. The capital characterises enterprise financial resources, that is, the means enclosed in them. The capital is the basic source of formation of incomes and profit of the enterprise as it provides their necessary level both in the current period and on the prospect. The capital is the basic indicator testifying to the market cost of the enterprise. In dynamics, the capital of the economic entity acts as the basic indicator of the efficiency of its economic activities, and the ability of own capital to increase at a higher pace reflects the high level of formation, efficiency of profit distribution and use. Also, it can be considered as an additional set of investment, intellectual, client, and other types of capital, which together form the capacity of the entity to receive higher incomes and increase its profit.

Research of capital formation of Konotop Agrarian Forestry Enterprise in the Sumy region, including own and borrowed, was carried out. A conclusion is drawn that its capital is formed almost by 74.0% at the expense of the borrowed capital and only 26% are made of own capital. The specified problems influence the formation of the model of enterprise capital management. By the core, it is allocated managements of own capital and definition of its optimum structure. Last consists of such a parity of own and extra means of the enterprise, which will provide maximisation of its market cost according to development strategy. Also, for the successful realisation of the strategy of activity and enterprise development directly there are clients or buyers of their products and services (constants or variables) – the client capital. Carrying out an estimation of clients at the forestry enterprises that is necessary in modern conditions is offered. It is proposed to estimate the real buyers, new potential clients, and also the lost buyers of the enterprise.

It is concluded that the offered model of management of the enterprise capital will allow realising effectively the primary goals of its development strategy, namely – an improvement of indicators of its economic activities and growth of the market value of the enterprise. Also, it will receive certain reserves on the growth of own incomes, namely an increase in profit, which during 2015–2017 has the negative tendency to reduction. So, by working out own financial policy of timber enterprise, it is necessary to choose and apply such a structure of the general capital which at its lowest cost will allow increasing its market cost.